

ciadors i la hipòcrita anuència de l'Estat postfalan-gista.

Sinamai, mot indígena de les Filipines *Sinangi*, *sinanieri*, V. *sin-* *Sinapisme*, *sinapitzar*, -tzació, V. *senabre* *Sinartrosti*, V. *artrític* *Sinaues*, V. *enagos* *Sinaxi*, V. *sin-* *Sinca* 'pedreta' (Benissa, BDLC x, 178), V. *cinca* (CINC) *Sincàrpic*, V. *sin-* *Sincer*, *sincerar*, *sinceritat*, V. *sencer* *Sincípit*, *sincípital*, V. *occipuci* *Sinlàstic*, V. *sin-* *Sincli*, *sinclímic*, *sinclinal* [així Fontserè, add. al DOrt], derivats savis del gr. *κλίνω* 'jo inclino', amb *συν-* 'juntament' *Sincondrosi*, V. *condro-* *Sinconta*, V. *cinquanta*

SINCOPE, pres del ll. *sýncōpe*, 'supressió d'una síl·laba al mig d'un mot', 'desmai, pèrdua dels sentits', i aquest, del gr. *συγκοπή* 'escurçament', 'contracció sil·làbica', 'col·lisió', 'desmai', derivat de *συγκόπτω* 'escurço', i aquest de *κόπτω* 'jo tallo'. □ 1.ª doc: *sincope* (figura gramatical i metrificadora), c. 1390 (L. d'Aversó, *Torc.* ix, 265).

En el sentit biològic, no ha estat mai un mot viu en català, usat només per tècnics (cites Ss. xvi-xvii, *AlcM*) i no cal avui imitar els forasters.

DERIV.: *Sincopar* [S. xv, *Eiximplis*, *DAG*; Belv.]; *sincopat* dit d'un so que es produeix amb brusques alternatives (terme bàsicament musical): «-- al castell de Roca-rossa no hi havia ningú, que -- les remors -- que tanta basarda feien a les dones, i fins als homes -- a entrada de fosc, quan s'havia desfermat el guergal, que al regolfar en l'interior de la masia feia petar portes i finestres, sense comptar la remor *sincopada* de les teules que soslllevava el vent, fins els més decidits --», Coromines (*Silèn* viii, O. C., 47b6f). Abans *sincopitzar* [S. xv, *DAG*]; *sincopització* [id., 35 id.].

Un altre derivat de *κόπτω* 'jo tallo' és *apòcope* [Belvitges], gr. *ἀποκοπή* 'amputació', 'apòcope', *ἀποκόπτω* 'tallo, retallo'. *Pericope* [1868, *SLitCosta*], per a 'fragments de certes obres literàries': «les *pericopes* de Terenci», veg. l'ed. de la F. B. M. [1935-60].

Sincrasi, V. *sin-*

SINCRETISME, pres del gr. *συγκρητισμός* 'coalició de dos adversaris contra un tercer', derivat de *συγκρητίζειν* 'comportar-se com la gent de Creta', obrar amb traïdora astúcia'. □ 1.ª doc: Lab. 1840.

DERIV.: *Sincrètic* i *sincretista* [Lab. 1888].

Síncron, *sincronia*, *sincrònic*, *sincronisme*, *sincronitzar*, -izat, -tzació, V. *crònica* *Sindàctil*, V. *dàtil* i *sin-Sindèresi*, *sinderitzar*, V. *senderi*

SINDESMO-, forma prefixada del gr. *σύνδεσμος* 'lligament', derivat de *συνδέω* 'jo lligo'. D'on derivats i compostos com *sindesmòst* [1868, *SLitCosta*]; *sindesmografia* [id.]; *sindesmologia* Del mateix verb grec, *asíndeton* [1868], gr. *ἀσύνδετον*, derivat negatiu; *asíndetic* *Polisíndeton* [Lab. 1888].

Síndia, V. *síndria*

SÍNDIC, pres del ll. *sýndicus* 'advocat i representant d'una ciutat', i aquest, del gr. *σύνδικος* 'defensor', 'membre d'un tribunal administratiu', i aquest, de *δίκη* 'justícia' i *συν-* que expressa col·laboració. □ 1.ª doc: Muntaner.

En català antic designà sobretot un alt funcionari o representant dels municipis: «El Sr. Rei En Pere --- ordonà --- que l jorn que ell hac donat, foren tuit, així de mar com de terra --- a Port Fangós ---, e encara hi vengren tots quants capdals havia en Aragó, e en Catalunya e e-l regne de València, e *síndics* de totes les ciutats --- on era tot lo navili ---», Muntaner (Casac. i, 103.2, § 48, fets de 1282), aplicat a representants de Gènova, a. 1325; «los *síndics* elets, ab pròmens, anants a les graus del palau reyal, hon se acostumen crear *síndics* e fermar *síndicats* ---», crònica municipal de Bna., a. 1454 (*Ardats* ii, 193) i el *DAG* n'aplega una gran varietat de docs. de tots els territoris nacionals, des de fi S. xv al xvii; en aquest segle tenia encara ús general de tots ells en el nivell més popular, amb tendència a concretar-se en organismes de justícia i policia:

«Veig vení la justícia. / l'alcalde y el regidó - y el *síndic*, que 'm perseguian; / me dihuen —Detín-te al Rey! ---» conta un romanço del S. xvii, amb trets dialectals gironesos (MilàF, *Romllo*, 119.16C). En el nostre segle en el Princ ha quedat només per a certes funcions d'organització financera i poques més, però en els dominis valencià i balear s'ha mantingut fins recentment, amb caràcter íntegrament popular, per a certs prohoms municipals, fins d'ambient rural: els «*síndics* i prohoms» fan paper important a CastPna. en certes grans solemnitats públiques i religioses (1961), i també a la ruralia mallorquina, on el trobem passant com sobrenom a l'antrònimia (En «*Zoán Síndic*» em féu arribar informacions a Sa Pobla, 1964).

DERIV.: *Síndicar* tingué antigament el sentit d'«acusar» [1507, Busa-N. «accusare»], d'on 'residir' en els Furs de València (*DAG*), avui refl. 'entrar en un sindicat obrer'; *síndicar les accions* terme tècnic de Banca i Borsa [Noller, darrers cap de *La Febre d'Or*].

Síndicació [1868, dicc. de la *SLitCosta*]; *síndicat* m. [S. xv, veg. supra; també mall., *DAG*]. *Síndicatura* [Lab. 1840]. *Síndical* [1868, *SLitCosta*]; *síndicalisme* i *síndicalista* [1917, *DOrt.*; crec, sense certitud, haver-los vist ja a *La Tramuntana*, 1896]. *Sots-síndic*.

SÍNDRIA, 'fruit cucurbitaci anèleg al meló', de l'àrab *batība sindīya* 'albudeca o meló del país de Sínd, a la Índia', en àr. vulgar *síndiya*; en català rebé una -r per influència de *cidra/cídrus* 'fruit cítric' (ll. CITREUS). □ 1.ª doc: 1371, JMarc.

En aquest diccionari de rims figura *cíndria* com a rim únic de *índia* (lín. 340); no és consonant exacte, ço que es podria interpretar com aproximació (a causa de la raresa de la terminació) o més aviat perquè el lexicògraf sabia que *cíndria* i l'etim. *cíndia* eren el ma-